

Повернення активів в Україні

Практичне керівництво

Листопад 2017 року

Вступ

Повернення активів є важливою складовою системи ефективної протидії корупції, відмиванню коштів та організованій злочинності. Воно дозволяє позбавити злочинців їх незаконно одержаних доходів і, таким чином, є одним з інструментів запобігання вчиненню нових корупційних правопорушень.

Для України протидія корупційним та іншим злочинам є одним з ключових напрямів державної політики і забезпечення національної безпеки та економічного зростання. Україна взяла на себе міжнародні зобов'язання активно боротися проти корупції, відмивання коштів та організованої злочинності. Україна є стороною більшості основних міжнародних договорів у цій сфері, у тому числі укладених під егідою ООН та Ради Європи.

Починаючи з 2014 року Україна реалізувала низку важливих реформ у сфері протидії корупції та відмиванню незаконно одержаних активів:

- ухваливши нове законодавство щодо протидії корупції, особливостей досудового розслідування корупційних кримінальних правопорушень;
- створивши спеціалізовані органи, які займаються виключно розслідуванням злочинів вказаної категорії, органи, які покликані попереджувати вчинення таких злочинів, а також спеціалізовані судові органи, які займаються розглядом кримінальних проваджень вказаної категорії;
- забезпечивши відкриття для публічного доступу інформації про доходи, витрати та власність державних службовців;
- забезпечивши розкриття інформації про кінцевих бенефіціарних власників юридичних осіб, зареєстрованих в Україні та передачу до Глобального реєстру бенефіціарних власників, який створюється в рамках міжнародного проекту Open Ownership, даних українського Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань про бенефіціарну власність.

Так, було створено нові спеціалізовані органи, які займаються кримінальним переслідуванням виключно корупційних кримінальних правопорушень (Національне антикорупційне бюро України, Спеціалізована антикорупційна прокуратура), а також орган з розшуку і управління конфіскованими злочинними доходами (Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів).

Окрім того, було створено Національне агентство з питань запобігання корупції (НАЗК) як орган виконавчої влади, який забезпечує формування та реалізує державну антикорупційну політику.

Україна бере участь в роботі міжнародних механізмів щодо сприяння міжнародній співпраці у сфері повернення активів, у тому числі в Камденській міжвідомчій мережі з питань повернення активів (CARIN), Ініціативі контактних осіб з повернення активів, що підтримується Інтерпол та StAR.

Україна підтримує ініціативний підхід по повернення активів та співпрацю між правоохоронними органами ще до того, як надійде запит про взаємну правову допомогу. Співпраця, що відбувається до етапу надання взаємної правової допомоги, допомагає заощадити час та значно збільшує шанси успішного завершення розслідувань.

Юридична основа міжнародної співпраці

Україна надає міжнародну правову допомогу у кримінальних справах на основі двосторонніх або багатосторонніх міжнародних договорів, а в разі їх відсутності – на підставі запиту іншої держави про правову допомогу у кримінальній справі на засадах взаємності.

Порядок розгляду уповноваженим (центральним) органом України запиту іншої держави або міжнародної судової установи про міжнародну правову допомогу і порядок виконання такого запиту визначаються Кримінальним процесуальним кодексом України (Розділ IX) і міжнародними договорами України.

Україна є стороною, зокрема, таких основних міжнародних багатосторонніх договорів, що передбачають підстави та порядок міжнародного співробітництва, у тому числі і взаємної правової допомоги:

- Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти транснаціональної організованої злочинності 2000 року;
- Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти корупції 2003 року.
- Європейська конвенція про взаємну допомогу у кримінальних справах 1959 року, Додатковий протокол 1978 року та Другий додатковий протокол 2001 року до неї;
- Конвенція Ради Європи про відмивання, пошук, арешт та конфіскацію доходів, одержаних злочинним шляхом, 1990 року та Конвенція Ради Європи про відмивання, пошук, арешт та конфіскацію доходів, одержаних злочинним шляхом, та про фінансування тероризму 2005 року;
- Кримінальна конвенція Ради Європи про боротьбу з корупцією 1999 року;
- Конвенція про правову допомогу і правові відносини у цивільних, сімейних та кримінальних справах 1993 року (Мінська конвенція), яка використовується лише у відносинах України з країнами СНД.

Україна також є стороною більше 60 двосторонніх міждержавних договорів у сфері надання взаємної допомоги у кримінальних провадженнях, а також екстрадиції.

У разі надання міжнародної правової допомоги за відсутності міжнародного договору України, уповноважений (центральний) орган України розглядає запит іноземної держави лише за наявності письмової гарантії запитуючої сторони прийняти і розглянути в майбутньому аналогічний запит України на засадах взаємності. У такому випадку центральний орган України при наданні такій державі міжнародної правової допомоги керується Кримінальним процесуальним кодексом України (КПК України), у тому числі і передбаченими у ньому підставами для відмови у наданні правової допомоги.

Так, за загальним правилом запитуючій стороні може бути відмовлено у задоволенні запиту про правову допомогу лише у випадках, передбачених міжнародним договором України, і тоді підстави для відмови у виконанні іноземного запиту, передбачені КПК України, не застосовуються.

Якщо ж між запитуючою державою та Україною відсутній будь-який міжнародний договір, який би регулював питання надання міжнародної правової допомоги у кримінальних справах, то у виконанні запиту повинно бути відмовлено на підставах, передбачених у ст. 557 Кримінального процесуального кодексу України:

- 1) виконання запиту суперечитиме конституційним засадам чи може завдати шкоди суверенітету, безпеці, громадському порядку або іншим інтересам України;
- 2) запит стосується правопорушення, за яке в Україні стосовно тієї самої особи судом прийнято рішення, яке набрало законної сили;
- 3) запитуюча сторона не забезпечує взаємності у цій сфері;
- 4) запит стосується діяння, яке не є кримінальним правопорушенням за законом України про кримінальну відповідальність;
- 5) є достатні підстави вважати, що запит спрямований на переслідування, засудження або покарання особи за ознаками її раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, за мовними або іншими ознаками;
- 6) запит стосується кримінального правопорушення, яке є предметом досудового розслідування або судового розгляду в Україні.

Надання правової допомоги стосовно діянь, які не є кримінальними правопорушеннями за законом України про кримінальну відповідальність, можливо лише якщо це передбачено міжнародним договором України.

Таким чином, якщо між запитуючою державою та Україною немає міжнародного договору, який би регулював питання надання міжнародної правової допомоги у кримінальних справах, а запит про правову допомогу стосується правопорушення, яке не є кримінально караним діянням за законодавством України, то у виконанні такого запиту буде відмовлено на підставі ст. 557 КПК України.

Без попередньої згоди компетентного органу України інформація або докази, надані ним у відповідь на запит про правову допомогу, не можуть бути використані у досудовому розслідуванні чи судовому розгляді іншої кримінальної справи ніж та, що була зазначена у запиті про правову допомогу.

Центральні органи

Запит про надання правової допомоги, у тому числі щодо здійснення процесуальних дій, направляється уповноваженому (центральному) органу України.

Центральними органами в цілях міжнародної правової співпраці визнаються три державні органи України:

- *на стадії досудового розслідування:*
  1. Генеральна прокуратура України - розглядає запити іноземних компетентних органів про міжнародну правову допомогу у кримінальному провадженні під час досудового розслідування, крім досудового розслідування кримінальних правопорушень, віднесених до підслідності Національного антикорупційного бюро України;
  2. Національне антикорупційне бюро України - розглядає запити іноземних компетентних органів про міжнародну правову допомогу у кримінальному провадженні під час досудового розслідування кримінальних правопорушень, віднесених до підслідності Національного антикорупційного бюро¹;
- *на стадії судового провадження:*
  3. Міністерство юстиції України - розглядає запити судів іноземних держав про міжнародну правову допомогу у кримінальному провадженні під час судового провадження.

Крім того, з метою виявлення та розшуку активів компетентні органи іноземних держав можуть звертатися безпосередньо до Національного агентства України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів (Національне агентство) або до Державної служби фінансового моніторингу України (див. нижче).

Однак у випадку звернення іноземних компетентних органів до Національного агентства України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів або до Державної служби фінансового моніторингу України питання використання отриманої від них інформації у якості допустимих доказів у кримінальній справі має вирішуватись відповідно до національного законодавства запитуючої держави.

Загальний порядок надання допомоги

На території України з метою виконання запиту про надання міжнародної правової допомоги можуть бути проведені будь-які процесуальні дії, передбачені КПК України або міжнародним договором.

Якщо для виконання запиту компетентного органу іноземної держави необхідно провести процесуальну дію, виконання якої в Україні можливе лише з дозволу

прокурора або суду, така дія здійснюється лише за умови отримання відповідного дозволу в порядку, передбаченому КПК України, навіть якщо законодавство запитуючої сторони цього не передбачає. Підставою для вирішення питання щодо надання такого дозволу є матеріали звернення компетентного органу іноземної держави.

Для зрозумілості та оперативності виконання деяких процесуальних дій на території України (наприклад, обшук приміщення чи виїмка документів), якщо виконання таких дій у запитуючій державі не потребує отримання дозволу від суду, бажано прямо про це зазначати у запиті про правову допомогу, оскільки у цьому випадку український компетентний орган все одно буде звертатись до іноземної сторони з проханням надати відповідні роз'яснення. У такому випадку до іноземного клопотання необхідно долучити відповідне процесуальне рішення прокурора (слідчого) про проведення відповідних дій.

Однак запитуючим країнам необхідно мати на увазі, що, на жаль, на теперішній час Україна не може гарантувати можливість виконання іноземних клопотань про правову допомогу та екстрадицію на тимчасово окупованій території АР Крим та тимчасово непідконтрольних територіях Донецької та Луганської областей, про що Україною у жовтні 2015 року зроблено відповідні застереження до ряду багатосторонніх міжнародних договорів. Україна зацікавлена у перейнятті досвіду інших країн з приводу вирішення цього проблемного питання.

Представник компетентного органу іноземної держави, дозвіл на присутність якого надано відповідно до вимог КПК України, не має права самостійно проводити на території України будь-які процесуальні дії. У разі присутності під час проведення процесуальних дій такі представники повинні дотримуватися вимог законів України. Такі представники мають право спостерігати за проведенням процесуальних дій та вносити зауваження та пропозиції щодо їх проведення, з дозволу слідчого, прокурора або суду ставити запитання, а також робити записи, у тому числі із застосуванням технічних засобів.

На прохання запитуючої сторони уповноважений (центральний) орган України має право вжити додаткових заходів для забезпечення конфіденційності факту отримання запиту про міжнародну правову допомогу, його змісту та відомостей, отриманих у результаті його виконання.

Запит компетентного органу іноземної держави про міжнародну правову допомогу виконується упродовж одного місяця з дати його надходження до безпосереднього виконавця. За необхідності виконання складних та великих за обсягами процесуальних дій, у тому числі таких, що потребують погодження прокурора або можуть бути проведені лише на підставі ухвали слідчого судді, строк виконання може бути продовжений центральним органом України.

Уповноважений (центральний) орган України надсилає матеріали, отримані під час виконання запиту, уповноваженому (центральному) органу запитуючої сторони протягом десяти календарних днів після їх отримання від компетентного органу України.

Виявлення та розшук активів

Відповідно до КПК України (ст. 568), на підставі запиту про міжнародну правову допомогу відповідні органи України проводять передбачені цим Кодексом процесуальні дії, а також інші передбачені спеціальним законом дії з метою виявлення та арешту майна, грошей і цінностей, отриманих злочинним шляхом, а також майна, яке належить підозрюваному, обвинуваченому або засудженому особам.

Спеціальним законом у цьому випадку є Закон України “Про Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів”.

Національне агентство відповідно до міжнародних договорів України за принципом взаємності чи з власної ініціативи здійснює міжнародне співробітництво з відповідними органами іноземних держав у частині обміну інформацією з питань, пов’язаних з виявленням, розшуком та управлінням активами. Національне агентство здійснює міжнародне співробітництво на запит відповідного органу іноземної держави. З метою виконання покладених на нього завдань, Національне агентство має право отримувати, обробляти та здійснювати обмін інформацією про фізичних та юридичних осіб у порядку, визначеному міжнародними договорами та законодавством України.

Національне агентство приймає до розгляду та виконує запит, що надійшов від запитувачої сторони електронним, факсимільним або іншим засобом зв’язку, якщо це передбачено міжнародними договорами України або здійснюється на основі принципу взаємності.

Відмова або відстрочення виконання запиту щодо міжнародного співробітництва у сфері виявлення та розшуку активів здійснюється лише на підставі міжнародних договорів, стороною яких є Україна.

Національне агентство може відмовити у виконанні запиту щодо міжнародного співробітництва у сфері виявлення та розшуку активів у разі, якщо:

- 1) виконання запиту суперечитиме конституційним засадам чи може завдати шкоди суверенітету, безпеці, громадському порядку або іншим інтересам України;
- 2) запитувача сторона не забезпечує взаємності у цій сфері;
- 3) запит стосується діяння, яке не є кримінальним правопорушенням згідно із законом України про кримінальну відповідальність;
- 4) витрати на таке виконання явно перевищуватимуть завдану кримінальним правопорушенням шкоду або явно не відповідатимуть тяжкості кримінального правопорушення (якщо це не суперечить міжнародному договору України).

З метою виявлення та розшуку активів в Україні можуть використовуватися, серед іншого, такі **бази даних чи державні реєстри**:

- Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та Єдиний реєстр громадських формувань (містить інформацію про

zareєстрованих в Україні юридичних осіб та приватних підприємців, інформацію про структуру власності юридичних осіб, у тому числі про бенефіціарних власників (контролерів) таких осіб тощо);

- Державний реєстр речових прав на нерухоме майно та Державний земельний кадастр (містять інформацію про земельні ділянки та інші об'єкти нерухомості, їхніх власників);
- Єдиний державний реєстр Міністерства внутрішніх справ стосовно транспортних засобів (містить інформацію про зареєстровані транспортні засоби та їхніх власників);
- Єдиний державний реєстр декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування (містить інформацію про майно, доходи, видатки, фінансові зобов'язані, приватні інтереси усіх публічних службовців, у тому числі про бенефіціарну власність на активи).

Зазначені реєстри знаходяться у відкритому доступі і інформація з них може бути отримана в інтернеті (у деяких випадках після внесення оплати), за винятком окремих конфіденційних даних. При цьому Національне агентство має право повного доступу до всіх зазначених баз даних і реєстрів, а також до низки інших баз даних, що можуть містити інформацію про майно та його власників.

Україна була однією з перших країн у світі, яка запровадила обов'язкове **розкриття інформації про бенефіціарних власників (контролерів) юридичних осіб**, які зареєстровані в Україні. Інформація про бенефіціарних власників (контролерів) юридичних осіб міститься у відкритому реєстрі юридичних осіб. Крім того, публічні службовці зобов'язані вказувати у своїх майнових деклараціях інформацію про юридичні особи, у яких вони або члени їхніх сімей є бенефіціарними власниками (контролерами). Реєстр декларацій службовців знаходиться у відкритому та безкоштовному доступі в інтернеті.

Доступ до банківської таємниці. Банки в Україні розкривають банківську таємницю:

1. органам прокуратури України, Служби безпеки України, Державному бюро розслідувань, Національній поліції, Національному антикорупційному бюро України - на їх письмову вимогу стосовно операцій за рахунками конкретної юридичної особи або фізичної особи - суб'єкта підприємницької діяльності за конкретний проміжок часу. Це не включає доступ до інформації про фізичних осіб, які не є підприємцями;
2. органу фінансового моніторингу (центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму) на його запит щодо фінансових операцій, пов'язаних з фінансовими операціями, що стали об'єктом фінансового моніторингу (аналізу) згідно із законодавством щодо запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму, а також учасників зазначених операцій;
3. Національному агентству України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів, на

його письмову вимогу у зв'язку із здійсненням ним виявлення та розшуку активів, на які може бути накладено арешт у кримінальному провадженні, - щодо наявності та стану рахунків, операцій за рахунками конкретної юридичної або фізичної особи, фізичної особи - суб'єкта підприємницької діяльності.

Крім того, органи досудового розслідування можуть отримати доступ до банківської інформації у рамках здійснення кримінального провадження за рішенням суду шляхом здійснення виїмки банківської документації.

Фінансовий моніторинг. З метою виявлення та розшуку активів, встановлення того, чи має фізична або юридична особа банківський рахунок та які банківські операції вчиняла, орган фінансового моніторингу (розвідки) запитуючої країни може звернутися за отриманням інформації до Державної служби фінансового моніторингу України у рамках міжнародної співпраці між органами фінансового моніторингу для запобігання та протидії легалізації (відмиванню) злочинних доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму.

Арешт та конфіскація активів

При накладенні арешту на майно, гроші і цінності, отримані злочинним шляхом, а також майно, яке належить підозрюваному, обвинуваченому або засудженому особам, на підставі запиту про міжнародну правову допомогу, Україна забезпечує необхідні заходи з метою його збереження до прийняття судом рішення щодо такого майна, про що повідомляють запитуючій стороні.

За запитом запитуючої сторони виявлене майно:

- 1) може бути передане компетентному органу запитуючої сторони як доказ у кримінальному провадженні або для повернення власнику;
- 2) може бути конфісковане, якщо це передбачено вироком чи іншим рішенням суду запитуючої сторони, які набрали законної сили. Таке рішення суду може бути ухвалено в рамках цивільного чи адміністративного провадження за умови дотримання інших вимог до надання міжнародної правової допомоги, які описані вище.

Майно не передається запитуваній стороні або його передання може бути відстрочене чи тимчасовим, якщо це майно потребується для цілей розгляду цивільної або кримінальної справи в Україні чи не може бути вивезено за кордон з інших підстав, передбачених законом.

Майно, конфісковане на підставі вироку чи іншого рішення суду запитуючої сторони, яке набрало законної сили, передається в дохід Державного бюджету України. За клопотанням центрального органу України, суд може прийняти рішення про передачу майна, конфіскованого на підставі вироку чи іншого рішення суду запитуючої сторони, а так само його грошового еквівалента:

- 1) запитуючій стороні, яка прийняла рішення про конфіскацію для відшкодування потерпілим шкоди, завданої злочинцем;

2) згідно з міжнародними договорами України, що регулюють питання розподілу конфіскованого майна або його грошового еквівалента.

Передання майна, на яке накладено арешт, а також конфіскованого майна може бути відкладено, якщо це необхідно для досудового розслідування та судового розгляду в Україні або розгляду спору про права інших осіб.

Законодавство України передбачає можливість **розширеної конфіскації** на підставі вироку. Відповідно до пункту 6-1 частини дев'ятої статті 100 КПК України, майно (грошові кошти або інше майно, а також доходи від них) засудженого за вчинення корупційного злочину, легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, його пов'язаної особи конфіскується, якщо в суді не підтверджено законність підстав набуття прав на таке майно. Пов'язаними особами засудженого є юридичні особи, які при його сприянні отримали у власність чи користування зазначене майно.

Конфіскація без вироку згідно із законодавством України не допускається. Водночас, запит про здійснення конфіскації в рамках кримінального провадження до винесення вироку, якщо це передбачено законодавством запитуючої сторони, може бути виконано Україною в разі дотримання інших умов, передбачених міжнародними договорами або КПК України, та за відсутності підстав для відмови в наданні взаємної допомоги.

Запити стосовно арешту/конфіскації в рамках притягнення до відповідальності юридичних осіб. В Україні передбачено застосування заходів кримінально-правового характеру до юридичних осіб, зокрема, у таких випадках:

- 1) вчинення її уповноваженою особою від імені та в інтересах юридичної особи злочину легалізації (відмивання) злочинних доходів або окремих корупційних злочинів;
- 2) незабезпечення виконання покладених на її уповноважену особу законом або установчими документами юридичної особи обов'язків щодо вжиття заходів із запобігання корупції, що призвело до вчинення злочину легалізації (відмивання) злочинних доходів або окремих корупційних злочинів.

Практичні рекомендації і контакти центральних органів

При запитуванні правової допомоги варто дотримуватися таких правил.

1. Провести консультації з центральним органом України перед поданням запиту. Це важливо для того, щоб забезпечити, щоб запитувана допомога може бути надана в Україні, а її запит відповідає законодавству України.
2. У запиті слід зазначити багатосторонній або двосторонній договір, на підставі якого запитується допомога, або, за відсутності такого договору, взяти зобов'язання надавати правову допомогу на підставі принципу взаємності.
3. У запиті слід вказати державний орган, який здійснює досудове розслідування, кримінальне переслідування або судове провадження у запитуючій державі.

4. Навести у запиті детальний опис провадження, у якому запитується допомога. При цьому слід зазначити, зокрема:
- кваліфікацію діяння з додаванням тексту положень відповідного кримінального та кримінального процесуального закону запитуючої сторони;
  - опис фактичних обставин та зібраних доказів, а також те, яким чином зібрані докази обґрунтовують необхідність запитуваних процесуальних дій;
  - найповніші ідентифікаційні дані фізичної або юридичної особи, якої стосується запит.
5. При цьому у запиті має прослідковуватись зв'язок між предметом досудового розслідування та запитуваною правовою допомогою.
6. Навести у запиті відповідні деталі щодо проведення запитуваних дій, а саме:
- **Допит свідків.** Навести дані про особу, яку слід допитати (у тому числі щодо місця її проживання та перебування), перелік запитань, які слід поставити під час допиту, процесуальні особливості проведення зазначених дій відповідно до законодавства запитуючої сторони (необхідність повідомлення про права особи, можливість примусового приводу, яка посадова повинна проводити допит – слідчий, прокурор або слідчий суддя тощо).
  - **Обшук.** Вказати адресу фізичної або юридичної особи, за якою повинен бути проведений обшук, а також перелік документів, речей, які слід вилучити в ході обшуку. Слід також навести вимоги щодо збереження та засвідчення вилучення речей, документів, якщо це необхідно.
  - **Виймка документів у фінансовій установі.** Навести адресу фінансової установи, у тому числі банку, де слід провести виймку документів, номери рахунків, яких стосуються документи, перелік документів, які слід вилучити, тощо.
  - **Арешт/конфіскація майна.** Надати опис майна, яке необхідно арештувати/конфіскувати, та пояснити детально зв'язок між кримінальним правопорушенням та активами, які слід арештувати чи конфіскувати на підставі запиту. Якщо наявна, надати інформацію про права третіх осіб на це майно. Слід також пояснити, чи є відповідне майно знаряддям або засобом злочину, доходами від злочину, або що арешт чи конфіскація стосується всього майна особи.
7. Слід поінформувати щодо необхідності присутності представника компетентного органу запитуючої сторони під час здійснення відповідних процесуальних дій.
8. До запиту слід додати завірену копію рішення / дозволу на проведення запитуваних процесуальних дій.
9. Якщо запит є терміновим або повинен бути виконаний у певні терміни, про це слід зазначити в запиті з наведенням відповідного обґрунтування (обмежений в часі судовий розгляд, тримання особи під вартою тощо).

10. Зазначити імена та контактні дані посадових осіб, які відповідають за відповідне провадження (слідчих, прокурорів, суддів), а також контактні дані центрального органу запитуючої сторони.

11. У випадку необхідності, зазначити вимогу щодо дотримання конфіденційності та нерозголошення Центральним органом України та безпосереднім виконавцем запиту факту отримання такого запиту та його змісту.

У випадку наявності двостороннього договору про правову допомогу чи екстрадицію між Україною та запитуючою державою додаткові вимоги щодо форми та змісту запиту можуть бути окремо зазначені у ньому.

Порядок надсилання запитів

Уповноважений (центральный) орган України може прийняти до розгляду запит, який надійшов від запитуючої сторони електронним, факсимільним або іншим засобом зв'язку. Виконання такого запиту здійснюється виключно за умови підтвердження надіслання або передачі його оригіналу. Направлення компетентному органу іноземної держави матеріалів виконання запиту можливе тільки після отримання українською стороною оригіналу запиту.

Мова запитів

Мова запиту визначається міжнародними договорами України. Якщо запит направляється на підставі Конвенції ООН проти корупції 2003 року, то запити і документи, що до нього додаються, повинні надсилатися до України разом із засвідченим перекладом на українську, російську, англійську або французьку мови, якщо вони не складені однією з цих мов. Якщо запит направляється на підставі конвенції Ради Європи, то запит та супровідні до нього документи повинні направлятися в Україну разом із перекладом українською мовою або однією з офіційних мов Ради Європи, якщо вони не складені цими мовами.

У випадку наявності двостороннього договору про правову допомогу чи екстрадицію між Україною та запитуючою державою вимоги щодо мови запиту можуть бути окремо зазначені у ньому.

Окрім мережі CARIN, в якій Україна є спостерігачем, для швидкого та повного обміну інформацією між правоохоронними органами України та запитуючої держави також може використовуватись мережа Eurojust, угоду про співпрацю з якою Україна підписала 27.06.2016.

У такому випадку слід звертатись до Генеральної прокуратури України як уповноваженого органу. Очікується, що у 2018 році до штаб-квартири Євроюсту у Гаазі від України буде відряджено постійного представника.

Контакти центральних органів України

Центральні органи для надання правової допомоги:

1) Prosecutor General's Office of Ukraine

Address: 13/15 Reznitska street,

Kyiv, Ukraine, 01011

Tel: +38044 200 69 02

Fax: +38044 280 60 00

E-mail: indep@gp.gov.ua

2) National Anticorruption Bureau of Ukraine

Address: 3 Surikova street, Kyiv Ukraine

Tel: [+38 044 246 33 46](tel:+380442463346)

E-mail: info@nabu.gov.ua, o.tomeyev@nabu.gov.ua

3) Ministry of Justice of Ukraine

Address: 13 Horodetskogo street,

Kyiv, Ukraine, 01001

Tel: +38044 2796879

Fax: +38044 2705453

E-mail: itex@minjust.gov.ua, ilad@minjust.gov.ua

Інші державні органи України:

1) Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів

Address: 1 Borysa Grinchenka street, Kyiv, Ukraine,

Tel: +38 (044) 290-08-30

E-mail: info@arma.gov.ua

2) Державна служба фінансового моніторингу України

Address: 24 Biloruska street, Kyiv, Ukraine, 04655

Tel: +38(044)-594-16-01

Fax: +380(044)-594-16-00

E-mail: sdfm@sdfm.gov.ua